

Op weg naar 2010
Richting en ruimte voor TAAL en REKENEN in het mbo

De brief van 22 december jl. heeft nieuwe duidelijkheid geboden die weer nieuwe vragen heeft opgeroepen. Het overzicht hieronder is uitgewerkt om daarop antwoord te geven. De intentie van de brief is primair om op weg naar een definitieve regeling per augustus 2010 ruimte te bieden voor de eigen professionele verantwoordelijkheden van de instellingen en daarbinnen richting te geven door:

- het perspectief op augustus 2010 te schetsen;
- een door OCW acceptabel geachte minimumnorm aan te geven voor de beoordeling van de onderwijs- en examenregeling (zak-/slaagregeling);
- inzicht te verschaffen in het toezicht door de inspectie.

Het overzicht betreft de cohorten vanaf 2007 op basis van de 2° generatie competentiegerichte kwalificatiedossiers met het bijbehorende brondocument Leren, Loopbaan en Burgerschap (versie april 2007) en de 1° generatie dossiers met brondocument Leren & Burgerschap (versie juni 2004) *met bijbehorend addendum Nederlands van april 2007*. De eisen als beschreven in de eindtermendocumenten blijven voor de betreffende onderwijs- en examenprogramma's van kracht. Dat geldt - voor de cohorten van vòòr 2007 - ook voor de eisen zoals beschreven in de 1° generatie competentiegerichte kwalificatiedossiers met bijbehorend brondocument Leren & Burgerschap versie juni 2004.

		Cohorten 2007, 2008, 2009		Vanaf cohort 2010	
		Richting en ruimte voor onderwijsinstelling		Toezicht inspectie	
		Kwalificatiedossier	Brondocument LLB		
Taal (Nederlands)	Mbo 1, 2, 3	<p>Inspanningsverplichting voor instelling en leerling, maar geen normerende richtlijn voor de ten minste te behalen niveaus in zak-slaagregeling.</p> <p>Competenties, kennis en vaardigheden uit KD en/of brondocument LLB moeten in onderwijs worden aangeboden, getoetst en in orde bevonden. Wat precies 'in orde' is, wordt - op basis van eigen professionele inzichten - door instelling zelf bepaald in een verantwoorde onderwijs- en examenregeling (zak-/slaagregeling).</p> <p>Behaalde niveaus vermelden bij de andere resultaatsgegevens (cijferlijst) bij diploma.</p> <p>Hoogste niveau (in kwalificatiedossier of brondocument LLB) geldt.</p>	<p>Inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering van beheersingsniveaus.</p> <p>Betrekt dit oordeel niet bij het eindoordeel over de examenkwaliteit van de opleiding.</p>	<p>Onder voorbehoud van inwerkingtreding betreffende wetgeving per aug 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Referentiekader taal en rekenen van kracht - Centrale examinering volgens het in 2009 op te leveren implementatieplan, daarin invoeringsstrategie per mbo-niveau 	
	Mbo 4	<p>Voor OCW acceptabele norm¹: Ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden (zoals opgenomen in de KD's en het hieraan verbonden brondocument LLB) op voldoende niveau afgesloten.</p> <p>Behaalde niveaus vermelden bij de andere resultaatsgegevens (cijferlijst) bij diploma.</p> <p>Hoogste niveau (in kwalificatiedossier of brondocument LLB) geldt.</p>	<p>Inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering van beheersingsniveaus.</p> <p>Betrekt dit oordeel wel bij het eindoordeel.</p>	<p>Onder voorbehoud van inwerkingtreding betreffende wetgeving per aug 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Referentiekader taal en rekenen van kracht - Centrale examinering volgens het in 2009 op te leveren implementatieplan, daarin voor mbo-4 verplichte deelname vanaf cursusjaar 2013/2014 	

¹ Voor afwijking van deze norm zie 'veel gestelde vragen' op de website.

		Cohorten 2007, 2008, 2009		Vanaf cohort 2010	
		Richting en ruimte voor onderwijsinstelling		Toezicht inspectie	
		Kwalificatiedossier	Brondocument LLB		
Moderne Vreemde Talen	Mbo 1, 2, 3	<p>Als CEF-niveaus MVT in KD dan geldt als acceptabele norm voor diplomering dat ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden op voldoende niveau afgesloten moeten zijn.</p> <p>Te beschouwen als minimum richtlijn voor de zak-/slaagregeling van de instelling; verantwoord afwijken (hogere norm) is mogelijk: de instelling blijft verantwoordelijk voor de zak-slaagregeling.¹</p> <p>Behaalde niveaus vermelden bij de andere resultaatsgegevens (cijferlijst) bij diploma.</p>	<p>Vooralsnog geen generieke verplichting om een moderne vreemde taal in het onderwijsprogramma op te nemen.</p>	<p>Inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering van beheersingsniveaus.</p> <p>Betrekt dit oordeel wel bij het eindoordeel.</p>	<p>Definitieve regeling opgenomen in de wet.</p>
	Mbo 4	<p>Als CEF-niveaus MVT in KD dan geldt als acceptabele norm voor diplomering dat ten minste 3 van de 5 taalvaardigheden op voldoende niveau afgesloten moeten zijn.</p> <p>Te beschouwen als minimum richtlijn voor de zak-/slaagregeling van de instelling; verantwoord afwijken (hogere norm) is mogelijk: de instelling blijft verantwoordelijk voor de zak-slaagregeling.¹</p> <p>Behaalde niveaus vermelden bij de andere resultaatsgegevens (cijferlijst) bij diploma.</p>	<p>Nog geen algemene verplichting.</p> <p>Vorbereidingstijd voor de instellingen op weg naar verplichte opname Engels in alle opleidingen vanaf 1 augustus 2010.</p>	<p>Inspectie houdt toezicht op de kwaliteit van de examinering van beheersingsniveaus.</p> <p>Betrekt dit oordeel wel bij het eindoordeel.</p>	<p>Engels opgenomen in brondocument LLB:</p> <ul style="list-style-type: none"> - verplicht in alle opleidingen, ongeacht of het geëist wordt voor het beroep - minimum niveau A2/B1

¹ Voor afwijking van deze norm zie 'veel gestelde vragen' op de website.

		Cohorten 2007, 2008, 2009		Vanaf cohort 2010
		Richting en ruimte voor onderwijsinstelling		Toezicht inspectie
		Kwalificatiedossier	Brondocument LLB	
Rekenen	Mbo 1 t/m 4	<p>Geen wijzigingen tot augustus 2010: in afwijking van oorspronkelijke plan worden de niveaus volgens het raamwerk rekenen niet meer formeel vastgesteld/verwerkt in de kwalificatieniveaus. Per 2010 zullen meteen de referentieniveaus Meijerink worden opgenomen, zonder de tussenstap van het raamwerk.</p> <p>De eisen aan rekenen/wiskunde zijn impliciet benoemd bij kerntaken, werkprocessen en competenties; soms expliciete verwijzing naar niet vastgesteld raamwerk.</p>		<p>Onder voorbehoud van inwerkingtreding betreffende wetgeving per aug 2010:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Referentiekader rekenen van kracht en opgenomen in kwalificatiedossiers - Centrale examinering volgens het in 2009 op te leveren implementatieplan, daarin <ul style="list-style-type: none"> - invoeringsstrategie per mbo-niveau met in ieder geval - voor mbo-4 verplichte deelname vanaf cursusjaar 2013/2014